

Z obsahu:

- Hrozí horníkům postiženým pracovním úrazem nebo nemocí z povolání dožití na sociálních dávkách?
- Odborový svaz zahájil vyjednávání odvětvové smlouvy
- Vláda schválila surovinovou politiku ČR
- Slovenské doly myslí na budoucnost

NOVINY ODBOROVÉHO SVAZU PRACOVNÍKŮ HORNICTVÍ, GEOLOGIE A NAFTOVÉHO PRŮMYSLU

S průměrem 49 let by Paskováci karvinskou část OKD neomladili,

říká předák Rostislav Palička

Důlní společnost OKD hledá nové kolegy do rubání a příprav, důlní elektrikáře a důlní zámečníky. Každému novému uchazeči po splnění stanovených kritérií dá náborový příspěvek ve výši 40 tisíc korun. Současně mu uhradí i náklady spojené se vstupní lékařskou prohlídkou. Na první pohled lákavou nabídku přejít do karvinské části OKD za výhodných podmínek ale většina horníků odcházejících z Dolu Paskov, který ukončil těžbu k 31. březnu, odmítla. Proč tomu tak je, o tom HGN hovořil s předsedou odborové organizace Dolu Paskov a místopředsedou Sdružení hornických odborů OKD Rostislavem Paličkou.

Důl Paskov ukončil těžbu a přešel do útlumu. Odešli všichni zaměstnanci, nebo se v dole ještě pracuje?

Závod Paskov se dnes jmenuje Závod Útlum – jih. Až do 31. března 2017 figuroval v organizační struktuře OKD jako Důlní závod 3. Vznikl přejmenováním původního Závodu Důl Paskov k 1. lednu 2015. Nacházel se přibližně 20 kilometrů jižně od Ostravy a produkoval kvalitní koksovateľné uhlí. Tvořily ho dvě lokality, Staříč a Chlebovice. Až do konce března to byl jediný činný důl v ostravské části revíru. Těžba černého uhlí v lokalitách Staříč a Chlebovice byla definitivně ukončena letos k 31. březnu. Nyní tam pracuje na 300 zaměstnanců. Od 1. srpna zůstane asi 40 zaměstnanců. Nyní probíhá vyklízení dolu. Vyváží se veškeré stroje, ven musí i olejová vana, vyvážejí se dopravníkové pásy a další vybavení. Něco z toho se převáží na karvinskou část. Na tom pracuje zmíněných 300 lidí. Od 1. srpna budou pokračovat práce na likvidaci dolu.

Média psala, že při uzavírání Dolu Paskov byly problémy s poskytováním odstupného pro odcházející horníky. Co je na tom pravdy?

Zaměstnanci, kteří končili, měli původně v kolektivní smlouvě OKD do-

hodnutý sociální program, který jim garantoval až dvanáctinásobek mzdy podle odpracovaných let. Sociální program byl ale zrušen představenstvem OKD. Hornickým odborům se podařilo oslovit věřitelský výbor OKD a přesvědčit ho, aby odsunul uzavření Dolu Paskov z ledna na březen 2017. Díky tříměsíční časové proluce se podařilo vyjednat se zaměstnavatelem novou dohodou o řešení sociálních dopadů na zaměstnance v souvislosti s útlumem Důlního závodu 3, uzavřenou mezi OKD a odborovými organizacemi. Podle odpracovaných let a podle těžby budou moci horníci odejít až s devítinásobkem mzdy. Takže zaměstnanci ještě do konce března stačili odpracovat dva měsíce a ti, kteří měli odpracováno 16 a více let, dostali při odchodu devítinásobek mzdy a tím byla splněna kolektivní smlouva OKD.

Takže díky hornickým odborům zaměstnanci nakonec dostali nadstandardní odstupné?

Odbory na tom měly obrovskou zásluhu. Navíc v prvním kvartálu letošního roku došlo k malému zázraku. Horníci ještě naposledy zabrali, nakopali si uhlí, vyšla geologie, vyšla i těžba. To bylo další velké plus.

Vedení OKD si stěžuje, že zaměstnanci, kteří končí na Dole Paskov, nechtějí přejít pracovat do karvinské části OKD, i když se jim nabízí velký motivační příplatek. Čím to je?

Zvenci to na první pohled vypadá nedobře. Je to paradox, že OKD na jedné straně propouští, na straně druhé na karvinské části chybí lidé. Ne, že by lidé odcházející z Dolu Paskov nechtěli pracovat v karvinské části. Je třeba si ale uvědomit, že průměrný věk zaměstnanců Dolu Paskov činí 49 let. Takže horníci z Paskova asi těžko omladí karvinskou část. I geograficky Paskov leží jinde než karvinská část a do spádové oblasti Paskova patří lidi z Nového Jičína, z Frenštátu a vzdáleného okolí, takže by museli dojíždět zdaleka na Karvinou a výdělky by byly prakticky stejné jako na Paskově. To by horníkům zvedlo náklady na dojíždění a podobně. Věk,

S průměrem 49 let by Paskováci karvinskou část OKD neomladili

DOKONČENÍ ZE STRANY 1

zdravotní stav, strach pracovat v otřesových šachtách, to všechno se při rozhodování lidí sečetlo. A navíc přejít na karvinskou část v době, kdy schůze věřitelů má rozhodovat, zda OKD bude bankrotovat nebo půjde do reorganizace, to bylo pro lidi vážné dilema. Svou úlohu v tom sehrálo i nařízení vlády číslo 167, které horníkům pomohlo v konečném rozhodování. Raději se rozhodli pro odchod za velice slušných podmínek. Dlouhodobě pracující dostali devítinásobek odstupného a rentu 8000 korun po dobu až pěti let.

Pomohlo zaměstnancům Paskova, že se hornickým odborům podařilo po mnohaletém snažení prosadit odchody hlubinných horníků do předčasných starobních důchodů?

To určitě. Jak jsem uvedl, průměrný věk horníků na Paskově byl 49 let, takže spousta kluků odcházela z Paskova přímo do předčasného starobního důchodu, nebo přetrpí nějaký čas a do roka jsou v důchodu. Nelze se tedy divit, že horníci z Paskova nechtějí dojíždět pracovat do nejisté karvinské části OKD.

Těžní věž důlního Závodu 3, bývalého Závodu Důl Paskov.
foto archiv OKD

Které problémy v současné době řeší Sdružení hornických odborů OKD?

Ta věc byla jednoznačná. Nařízení vlády číslo 167 stále platí pro OKD v insolvenční a blíží se schůze věřitelů. Budeme proto ze všech sil usilovat o to, aby toto nařízení vlády bylo zachováno i pro další horníky, kteří končí, nebo budou končit v nejbližší době. V době našeho rozhovoru začal vyjednávací tým našeho odborového svazu vyjednávat se zástupci zaměstnavatelů novou kolektivní smlouvu vyššího stupně. Naším cílem je vyjednat co nejlepší mzdové podmínky pro zaměstnance. A pokud se týká Sdružení hornických odborů, v těchto dnech začneme připravovat naše návrhy na novou podnikovou kolektivní smlouvu OKD tak, aby zaměstnavatel mohl připravit i byznysplán a zapracovat hornické požadavky.

Velkou část svého pracovního života jste působil jako hornický předák a jako odborový předák, například na Dole Paskov. Důl v březnu ukončil těžbu. S jakými pocity jste uzavření přijímal?

Snažím se o pragmatický přístup, ale moc mi to nejde. Když přijde člověk do práce a má kolem sebe prázdné chody, parkoviště, je to hodně osobní. Pracovní jsem působil na čtyřech šachtách. První byl Zárubek, ten vyhořel. Poté jsme přešli na Bezruč, pak na Důl Paskov, a z Paskova na Staříč, který se zavírá v ostravské části jako poslední. Vždy jsme z dolu na důl přecházeli s kamarády, přecházel vždy celý hornický kolektiv. Dnes je můj bývalý kolektiv na ČSM a ti, kteří jsou ještě kolem mě, postupně končí. Takže ten konec je pro mne velice osobní a smutný.

Petr Kolev

LITVÍNŮV: Úzkokolejnou okružní železnici nechalo postavit Podkrušňohorské technické muzeum nedaleko Litvínova. Od 2. června vozí vagonky tažené lokomotivou z nedávno uzavřeného Dolu Centrum na Mostecku děti i dospělé turisty. Muzeum, které je v podstatě skanzenem hornictví, vzniklo v roce 2003. Jeho hlavním cílem je ukázat lidem historii dobývání a zpracování uhlí v centru severočeské hnědouhelné pánve. Muzeum vzniklo v areálu bývalého hlubinného dolu Julius III v Kopistech u Mostu.

MEPPEL: Výstava Malováno na uhlí, která v loňském roce vzbudila pozitivní ohlas mezi návštěvníky mostecké knihovny, zakončila v nizozemském Meppelu. Zatímco v mostecké knihovně zabrala zhruba stovka výtvarných děl čtyř desítek autorů z let 1947 až 2007 s tematikou uhlí a hornictví všechny výstavní prostory, do Nizozemska putoval jen výběr z této kolekce. Na přípravě mostecké výstavy se v loňském roce podílely město Most společně s Vršanskou uhelnou a Spolkem severočeských havířů, který touto výstavou oslavil dvacáté výročí existence.

Z regionů

CHLEBOVICE: Ve vzdělávacím středisku OKD v chlebovické lokalitě zahájili svůj projekt studenti Filmové a televizní fakulty Akademie múzických umění (FAMU) v Praze. „Chci natočit film o obyčejném člověku, který je součástí něčeho, co ho přesahuje, co může zaniknout. Jsme tady i proto, že OKD je v situaci, kdy může skončit něco, co se už nikdy nebude opakovat. Cítím potřebu to zdokumentovat,“ uvedl pro Měsíčník Horník režisér a dokumentarista Jindřich Andrš. „Vybrali jsme si havíře z rubání Tomáše Hisema, toho bychom chtěli následujícího půl roku sledovat. Počínaje posledním měsícem, kdy fárá na šachtě, která končí, a zároveň se učí v kurzu nové profese – programování. Pak by měl nastoupit prezenční kurz na VŠB-TUO a pokračovat v IT firmě. Toto všechno chceme zachytit,“ vysvětlil Andrš.

OSTRAVA: Pokud neznáte hornické muzeum Landek park, tak jej rozhodně zařadte mezi horké tipy na letní víkendové výlety pro celou rodinu. Landek park je největší hornické muzeum v České republice se širokou nabídkou doplňkových služeb, které svým návštěvníkům nabízí celodenní výlet mezi památkami v přírodě. Unikátní hornická expozice se nachází ve štolách horních slojí skutečného historického Dolu Anselm, kam návštěvníci sfárají důlní jámy v původní těžní kleci. Poznáte tak cestu horníka od příchodu na šachtu, přes fárání do dolu až po poznání jednotlivých pracovních činností v dole. Od roku 2012 byla otevřena expozice důlní dopravy, která mj. nabízí jízdu originálním důlním vláčkem po historickém nádvoří areálu.

Hrozí tisícům postižených horníků propad do sociální sítě?

V červnu byl na schůzi Poslanecké sněmovny projednáván ve druhém čtení vládní návrh zákona, kterým se mění zákon číslo 262/2006 Sb., zákoník práce (ZP) a další související zákony. V rozpravě k novele ZP vystoupil i člen poslaneckého klubu ANO Josef Hájek s velice podnětným příspěvkem k problematice hornických rent. Vystoupení (ze stenozáznamu) redakčně upravené uveřejňujeme, stejně jako vyjádření zástupců Odborového svazu PHGN.

„Předkladatelem v pořadí již 40. novely ZP, kterým je ministerstvo práce (MPSV), v důvodové zprávě konstatuje, že zákoník je ve svém komplexu vyhovující právní normou, ale připouští, že se v praxi projevují i nedostatky, které je žádoucí řešit. **Chtěl bych se proto zmínit o problémech zhruba 4000 bývalých horníků, kteří z důvodu pracovního úrazu nebo choroby z povolání nejsou schopni nadále pracovat pod zemí.** V souladu se ZP bývalí horníci pobírají náhradu za ztrátu výdělku, tzv. rentu. Většina těchto tzv. rentistů je v evidenci úřadu práce (ÚP), a to ze dvou důvodů. Za prvé, řada vyřazených horníků má celou řadu zdravotních omezení. Za druhé, horníci se bojí jít pracovat. Současná legislativa je nastavena tak, že pokud je zdravotně postižený horník (týká se i jiných profesí) v evidenci ÚP, je z jeho náhrady za ztrátu výdělku odečítána částka ve výši minimální mzdy.

Pokud jde pracovat a následně tuto práci ztratí, tak mu na ÚP z renty odečítají částku ve výši jeho posledního výdělku.

Nejlépe tuto problematiku vysvětlím na následujícím příkladu. Horníka Nováka vyřadili 1. 1. 2014 z dolu z důvodu choroby z povolání ve věku 40 let. V hornictví odpracoval 20 let a náhradu za ztrátu výdělku mu vypočetli ve výši 24 000 korun. Pan Novák se přihlásil hned 2. ledna do evidence ÚP. Má zdravotní hendikep, a tak nemůže sehnat práci. Z jeho náhrady na ztrátě výdělku, která činí 24 000 korun, se mu každý měsíc odečítá částka ve výši minimální mzdy. V roce 2014 se mu tak odečetlo 8000 korun, v letošním roce

se mu už odečítá 11 000 korun. **V průběhu tří let se roční příjem takto postiženého horníka snížil o 36 000 korun.** Z tohoto důvodu MPSV v předložené novele zákoníku práce upravilo znění § 271 písm. b) odst. 3, a to tak, že bude dotčené osobě odečtena minimální mzda ve výši, která byla platná v den zařazení do evidence. **Touto úpravou i do budoucna nebude v případě růstu minimální mzdy snižována náhrada na ztrátě výdělku, což je samozřejmě pro zdravotně postižené horníky dobrá zpráva.**

Bohužel ale dojde k vyřešení pouze jednoho z problémů. **Velkým strachem pro tyto bývalé horníky je to, že pokud odejdou z ÚP do zaměstnání, ve kterém vydělají více než minimální mzdu, a pak tuto práci ztratí z jiného důvodu, tak je jim při opětovném zaevidování na ÚP odečítána nikoliv částka ve výši minimální mzdy, ale částka ve výši posledního dosaženého výdělku.**

Takže bývalý horník má tři možnosti. První je zůstat na ÚP, druhá hledat práci za minimální mzdu, což je v našem hornickém regionu problém. Třetí možností je hledat práci s vyšším výdělkem, ale potom dotyčný riskuje, že po ztrátě zaměstnání mu bude náhrada na ztrátě výdělku krácena. V našem případě nikoliv o 11 000, ale o 18 000 korun. Takže většina postižených horníků zůstane na úřadu práce.

Pro tuto variantu se rozhodl i náš horník Novák. Na ÚP se zaevidoval ve svých 40 letech. A zůstane zde do svých 65 narozenin. V tomto roce ovšem skončí povinnost pojišťovny hradit náhradu na ztrátě výdělku a pan Novák by měl odejít do starobního důchodu. Ale na důchod nebude mít nárok, protože nebude mít odpracovaných potřebných 35 let. A tak po 65. roce života pan Novák již bude žít pouze ze sociálních dávek. Riziko propadu do sociální sítě po 65. roku života hrozí tisícům bývalých horníků. Je to časovaná bomba. Z tohoto důvodu jsem inicioval jednání podvýboru pro pracovní legislativu, zaměstnanost a činnost úřadu práce, které proběhlo v březnu tohoto roku za účasti zástupců MPSV, ministerstva průmyslu a oborářů. Podvýbor v přijatém usnesení žádá ministryni práce a ministra průmyslu, aby připravili možné změny řešení odškodnění těchto specifických skupin. Doufám že prvním krokem bude schválení § číslo 271, písm. b), který řeší, aspoň v této chvíli, odečet minimální mzdy ve výši nabytí jejich renty.“

O vyjádření k této problematice HGN požádal zástupce OS PHGN.

Mgr. MARKÉTA MARINKOVÁ, svazová právnička:

„Další kapitolou v problematice odškodňování je výpočet renty u těch horníků, kteří skončí ze zdravotních důvodů 'obecních', a to přesto, že současně probíhá proces posouzení, zda se jedná o nemoc z povolání. I když je následně potvrzeno, že důvodem skončení pracovního poměru byla nemoc z povolání, vypočítává se renta z pravděpodobného výdělku (u jiného zaměstnavatele) a ten bývá výrazně nižší, než výdělek před vznikem škody. Odborový svaz PHGN vznesl na MPSV požadavek na řešení tohoto problému. Ministerstvo sdělilo, že si je ho vědomo a bude se jím zabývat.“

Bc. JAN SÁBEL, předseda OS PHGN:

„Vítáme, že i mezi poslanci a vládními úředníky se najdou lidé, kteří jsou vstřícní k potřebám horníků a těžebního průmyslu a pomáhají nám prosadit potřebnou legislativu. Například při prosazování předčasných hornických důchodů nám výrazně pomohl předseda poslaneckého sociálního výboru Jaroslav Zavadil za ČSSD, který odvedl velký kus práce. Výrazně nám pomohli i poslanci Ladislav Sincl z ČSSD, poslankyně Olga Havlová z Úsvitu a Josef Hájek za ANO. Z koaliční vlády k nám byli nejvstřícnější premiér Bohuslav Sobotka a ministryně práce Michaela Marksová, oba za ČSSD. Připomínám, že při schvalování hornických důchodů se polovina poslanců za ODS a ANO zdržela hlasování. Ostatní poslanci parlamentních stran hlasovali všichni pro. Byl to obrovský úspěch našeho odborového svazu.“

Zpracoval: Petr Kolev

Horníci na Slovensku pěstují rajčata a chovají sumečka afrického

Šéfové našeho odborového svazu a odborových sdružení z Mostu a OKD Jan Sábel, Jaromír Franta a Jaromír Pytlík absolvovali v červnu služební cestu na pozvání předsedy slovenského Odborového svazu pracovníků baní, geologie a naftového průmyslu Jozefa Škrobáka. Při této příležitosti navštívili Hornonitrianské Bane Prievidza a Bane Handlová. Se slovenskými kolegy si vyměňovali poznatky a názory na vývoj v těžebním průmyslu na zákoník práce, energetickou koncepci, surovinovou politiku, sociální podmínky horníků. Porovnávali mzdový vývoj včetně minimální mzdy a podobně.

„Například slovenská minimální mzda je vyšší než ta česká. Premiér **Robert Fico** (SME) dlouhodobě podporuje slovenské odbory a slovenské hornictví. Záleží mu na tom, aby doly fungovaly a zaměstnávaly lidi. I na Slovensku jsou si vědomi, že doly nebudou těžit uhlí věčně, a tak, na rozdíl od našich podnikatelů a politiků, se snaží již nyní najít jiné varianty a možnosti, jak zabezpečit, aby lidé měli práci i po útlumu hornictví. U nás koaliční vláda premiéra **Bohuslava Sobotky** byla k odborům vstřícná, na rozdíl od těch předchozích. I když nepodpořila prolomení územních limitů na lomu ČSA, pomohla schválit předčasné hornické důchody a renty pro propouštěné hlubinné horníky,“ srovnává předseda OS PHGN **Jan Sábel**. Uvedl dva zajímavé podnikatelské projekty slovenských firem, které při pěstování rajčat a chovu ryb využívají teplo důlních vod.

Banici vypěstují kolem 750 tun rajčat

Hornonitrianské bane Prievidza je největší hnědouhelná těžební společnost na Slovensku. Horníci zde ročně vytěží 2,2 milionu tun hnědého uhlí, jehož největším odběratelem je nedaleká Elekárna Nováky. Doly zásobují 40 procent

slovenských domácností, které k vytápění používají hnědé uhlí. Kromě toho doly Prievidza od roku 2011 vypěstují 700 až 750 tun rajčat ročně. Důlní společnost se rozhodla ekonomicky zužitkovat přebytečné teplo z tepelné centrály a tepelnou energii důlních vod, které využívá na vy-

V obřích sklenicích vypěstují horníci ročně až 750 tun kvalitních rajčat.

Foto: Jan Sábel

tápění skleníků určených k celoročnímu pěstování rajčat. Provoz skleníků zajišťují vlastní zaměstnanci. Rozpočtové náklady na tuto mimořádnou činnost byly 3,4 milionu eur. Doly použily na výstavbu skleníků vlastní prostředky a část pokryly z úvěru.

Rybí farma Handlová

„Majitelé slovenských dolů jsou vynalézaví a myslí i na budoucnost,“ říká Jan Sábel. Jeho slova potvrzuje rybí farma v Handlové. Jde o největší chov sumečka afrického v Evropě s unikátním využitím důlních vod. Farma zahájila provoz v srpnu 2015 v areálu Bane Handlová. Je vybavená nejmodernějším zařízením na chov ryb v uzavřených halových prostorech. Při stoprocentní produkci chovné části, zpracování ryb a skleníku vytvořila 100 pracovních míst.

Integrovaný projekt rybí farmy a skleníkového hospodářství využívá – podobně jako Hornonitrianské bane – pro pěstování rajčat energetický potenciál důlní vody, která vytéká z portálu staré a nové štoly Bane Handlová. Důlní vodu totiž lze bez omezení využívat pro zemědělské účely, kterými jsou chov ryb a pěstování plodin. V hale o rozměru 3660 metrů čtverečních zde chovají sumečka afrického s roční produkcí jeden milion kilogramů. Ryba má kvalitní maso bez svalových kostí, s dobrými dietetickými hodnotami a bez rybiho zápachu. Investice je možné zařadit mezi inovativní záměry slovenské ekonomiky s pozitivním vlivem na slovenský a český trh, ale i na trh střední Evropy v oblasti spotřeby rybích produktů. **Petr Kolev**

Vláda schválila surovinovou politiku

Vláda v červnu schválila surovinovou politiku ČR v oblasti nerostných surovin. Informovalo o tom ministerstvo průmyslu a obchodu (MPO), podle něhož je dokument vytvořen na období zhruba 15 let.

Úřad v něm mimo jiné navrhuje zpracovat materiál, týkající se takzvaných moderních high-tech surovin na území Česka. Jako příklad takové suroviny MPO uvádí lithium. Nová surovinová politika se zaměřuje na moderní high-tech suroviny, bez nichž si nelze představit ekonomiku 21. století. Přesun zájmu od tradičních surovin k moderním high-tech surovinám je jednou z našich priorit,“ uvedl ministr průmyslu **Jiří Havlíček** (ČSSD).

Prioritou Česka v surovinové politice zů-

stává podle MPO bezpečnost dodávek. Mezi dalšími strategickými cíli zmiňuje ekonomicky přijatelné ceny surovin pro zpracovatele a spotřebitele nebo efektivní využívání surovin z domácích zdrojů. Podobné cíle obsahovala dosud platná surovinová politika ČR z roku 1999.

U těžby černého uhlí schválený dokument připomíná, že ČR sice disponuje relativně velkými zásobami v řádu miliard tun, ne u všech ložisek se ale těžba ekonomicky vyplatí. S odkazem na aktuální problémy

společnosti OKD upozorňuje na to, že situace v evropském černouhelném hornictví je nyní složitá. Důvodem jsou zejména nízké světové ceny komodity. „V nastalé situaci je prioritou udržení alespoň části těžebních lokalit v provozu,“ uvádí materiál.

Za nezbytnost pro náš stát označuje dokument udržení dlouhodobé schopnosti těžit hnědé uhlí. A to mimo jiné jako „plán B“ pro případ, kdyby z nějakého důvodu například nebyly postaveny nové jaderné bloky, či byla ČR nucena odstavit některé své jaderné reaktory.

Dokument řeší i budoucí těžbu uranu. „S přihlédnutím k současným cenám uranu na světových komoditních burzách lze konstatovat, že za současných podmínek není těžba uranu na území ČR rentabilní nebo je na její hranici,“ stojí v dokumentu.

Těžba hlavních nerostných surovin v Česku dlouhodobě a trvale klesá. Nejvíce se těží hnědé uhlí a stavební kámen.

(red)

Noviny Odborového svazu pracovníků hornictví, geologie a naftového průmyslu

hgn

HORNÍK - GEOLOG - NAFTAŘ

Vydává OS PHGN ve vydavatelské společnosti SONDY, s.r.o. Adresa redakce a vydavatele: nám. Winstona Churchilla 2, 113 59 Praha 3. Redaktor: Petr Kolev, tel.: 234 462 328, e-mail: kolev.petr@cmkos.cz. Zlom: SONDY. Distribuce A.L.L. Production. Podávání novinových zásilek povolila Česká pošta. ISSN 0322 9599. Registrační číslo MK ČR F 5253.